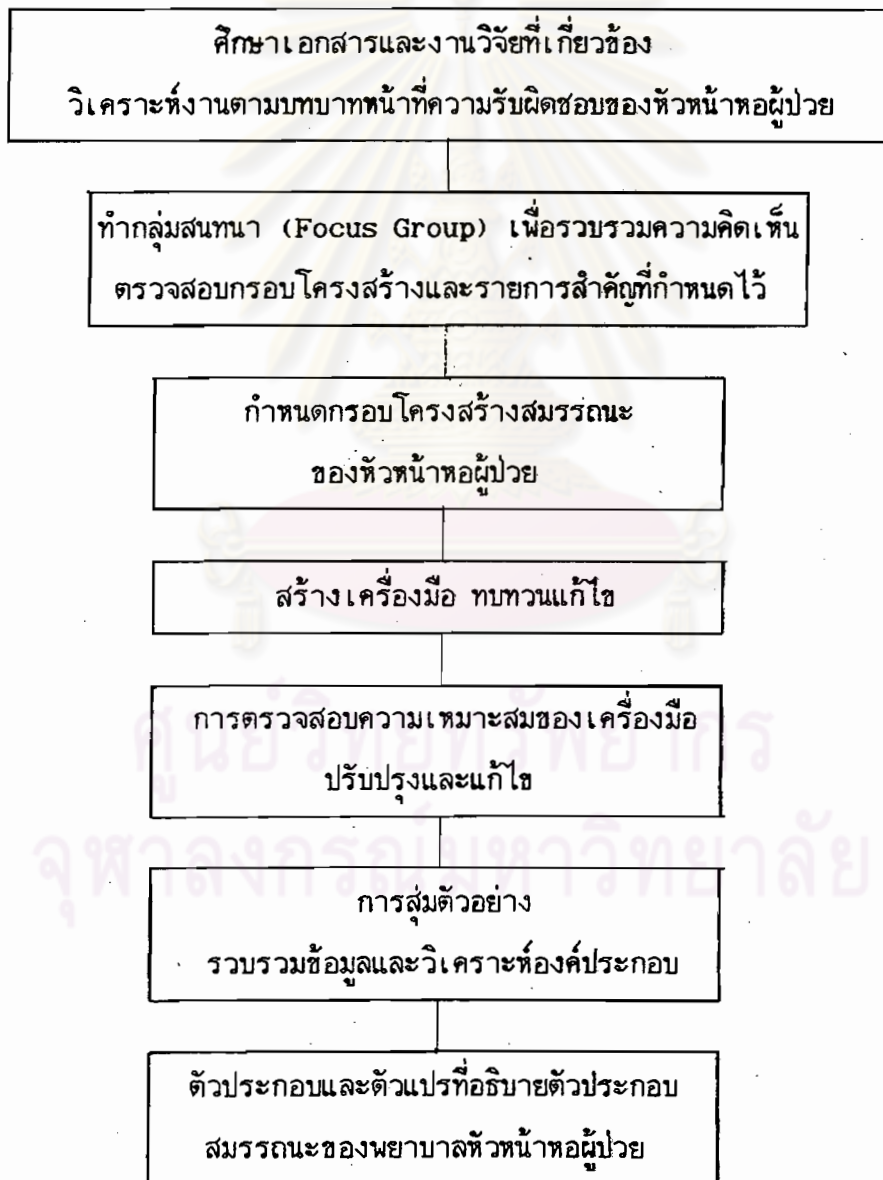

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ที่ใช้วิธีวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ และโรงพยาบาลทั่วไป สังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยมี 6 ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์งานตามบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย

1.1 ศึกษาเรื่องบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ คุณลักษณะ และสมรรถนะของ พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ดีจากหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และวิทยานิพนธ์

1.2 รวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยจาก นักวิชาการทางการพยาบาล พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยดีเด่น และพยาบาลที่เคยดำรงตำแหน่ง นี้แล้วประสบความสำเร็จ โดยใช้แบบสำรวจปลายเปิด และสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ

1.3 วิเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาข้อคำถามที่จะนำไปสำรวจหาตัวประกอบ สำคัญของสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย

ขั้นที่ 2 การทำกลุ่มสนทนา (Focus Group)

การรวบรวมความคิดเห็น การตรวจสอบความครอบคลุม เหมาะสม และความสำคัญของกรอบ โครงสร้างและรายการสำคัญของสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ผู้วิจัย ได้สร้าง โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการพยาบาล จำนวน 10 ท่าน เพื่อทบทวนและปรับปรุง โครงสร้างและรายการสำคัญของสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 กลุ่มผู้เข้าร่วมสนทนา ประกอบด้วย

2.1.1 พยาบาลหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลจำนวน 4 คน

2.1.2 พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยจำนวน 6 คน

2.2 เกณฑ์ในการเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

2.2.1 เป็นผู้บริหารของฝ่ายการพยาบาลที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล หรือผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลไม่น้อยกว่า 5 ปี

2.2.2 เป็นผู้บริหารของฝ่ายการพยาบาลที่มีประสบการณ์ตำแหน่งหัวหน้าหอผู้ป่วยไม่น้อยกว่า 5 ปี

2.3 การรวบรวมข้อมูลจากการทำกลุ่มสนทนา

2.3.1 ระดมสมองผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม และสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย

2.3.2 นำกรอบโครงสร้างและรายการสำคัญของสมรรถนะของพยาบาล
หัวหน้าหอผู้ป่วยที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น ให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มร่วมกันพิจารณา ปรับปรุงและแก้ไข

ขั้นที่ 3 การกำหนดโครงสร้างสมรรถนะและตัวแปรที่อธิบายสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้า
หอผู้ป่วย

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมด มาวิเคราะห์เนื้อหาและแจกแจงความถี่ สามารถสรุป
เป็นกรอบโครงสร้างสมรรถนะและตัวแปรที่อธิบายสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย
โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ดังนี้

ตารางที่ 1 สมรรถนะ/รายการสำคัญของสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย

สมรรถนะ	รายการสำคัญ
1. ด้านการวางแผน	1. มีความรู้และเข้าใจนโยบายหลักและเป้าหมาย ของโรงพยาบาล 2. สามารถนำนโยบายหลักมาวางแผนกลยุทธ์ในหอผู้ป่วย 3. มีความรู้และเข้าใจในเรื่องการวางแผนกลยุทธ์ 4. สามารถเขียนแผนระยะสั้น ระยะยาว แผนแม่บท และ/หรือแผนการปฏิบัติงานได้ 5. สามารถปรับปรุงพัฒนาแผนงานให้คงความทันสมัย ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ 6. สามารถวิเคราะห์ระบบและคาดการณ์ปัญหา ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สมรรถนะ	รายการสำคัญ
2. ด้านการจัดระบบงาน	<ol style="list-style-type: none"> 7. สามารถสร้างจินตภาพ (vision) ว่าหอผู้ป่วยในอนาคตควรเป็นอย่างไร และมีกลยุทธ์ที่จะก้าวไปให้ถึงจุดนั้น 8. สามารถกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และภารกิจของแผนกลยุทธ์ได้ 9. สามารถวางแผนพัฒนาบุคลากร 10. สามารถวางแผนพัฒนางานบริการต่าง ๆ ในหอผู้ป่วย 11. สามารถวางแผนการใช้เวลาได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า 12. สามารถวางแผนการจัดทำงบประมาณในหอผู้ป่วย 13. สามารถวางแผนการประเมิน และสร้างรูปแบบการประเมินผลร่วมกับหัวหน้าหอผู้ป่วยอื่น ๆ ได้ 1. สามารถกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรได้ 2. สามารถกำหนดคุณสมบัติของบุคลากรทุกระดับในหอผู้ป่วยได้ 3. สามารถวิเคราะห์ความต้องการอัตรากำลังบุคลากรของหอผู้ป่วยได้ 4. สามารถจัดอัตรากำลังบุคลากรชั้นทำงานได้เพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการของหอผู้ป่วยในแต่ละเวร 5. สามารถปฐมพยาบาลและฝึกหัดบุคลากรในหอผู้ป่วยได้ 6. สามารถจัดทำแผนภูมิหน่วยงาน เพื่อแสดงการบริหารงานในหอผู้ป่วย 7. สามารถจัดและพัฒนาโครงสร้างการบริหารงานในหอผู้ป่วย

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สมรรถนะ	รายการสำคัญ
	<ol style="list-style-type: none"> 8. มีความรู้และเข้าใจภารกิจและขอบข่ายงานใน ทอผู้ป่วยของตน 9. สามารถพัฒนาหน่วยงาน และพัฒนาการทำงาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากร 10. สามารถกำหนดวิธีการทำงานในหน่วยงานได้ อย่างเหมาะสม และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่าง คุ้มค่า และให้เกิดประโยชน์สูงสุด 11. สามารถสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ และสร้างงาน ที่ท้าทายความสามารถของบุคลากร 12. สามารถจัดทำหรือดำเนินการให้มีแบบฟอร์ม บันทึกต่าง ๆ ที่จำเป็น เพื่อติดตามและตรวจสอบได้
3. ด้านการอำนวยความสะดวก	<ol style="list-style-type: none"> 1. แจ้งให้บุคลากรทราบถึงนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ ระเบียบการ มาตรฐานการดูแล อัตรากำลัง และหน้าที่ความรับผิดชอบ 2. สามารถจัดลำดับความสำคัญของงานได้ 3. มอบหมายงาน ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และบุคคล 4. สามารถทำงานเพื่อการประสานกิจกรรมทั้งหมดเพื่อให้ บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของบุคคลและของ หน่วยงาน 5. เป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และ สนับสนุนบุคลากรในทอผู้ป่วย 6. ใช้คำพูดที่ชัดเจน เข้าใจง่ายในการชี้แจงหรือ สั่งงานแก่บุคลากรเพื่อรักษาไว้ซึ่งระบบสื่อสารที่มี ประสิทธิภาพ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สมรรถนะ	รายการสำคัญ
	<ol style="list-style-type: none"> 7. สามารถส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากร โดยให้ยึดองค์กรเป็นหลัก 8. สามารถส่งเสริมและรักษาบรรยากาศในหอผู้ป่วยให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน 9. สามารถส่งเสริมและสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน 10. สามารถตัดสินใจวินิจฉัยสั่งการได้อย่างเหมาะสมเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น 11. สามารถดำเนินการเพื่อสนับสนุนและพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร 12. ปรับปรุงระบบข้อมูลข่าวสาร ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และชัดเจนแก่บุคลากร 13. สามารถตรวจสอบและจัดหาอุปกรณ์และเวชภัณฑ์เพื่อใช้ในหอผู้ป่วย 14. สามารถนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในงาน
4. ด้านการควบคุม	<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรได้อย่างเหมาะสมและยุติธรรม 2. ใช้มาตรฐานการพยาบาลในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลเพื่อคงไว้ซึ่งมาตรฐานวิชาชีพ 3. สามารถประเมินผลงานประจำในหอผู้ป่วย 4. สามารถประเมินแบบฟอร์มและการบันทึกทางการพยาบาล

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สมรรถนะ	รายการสำคัญ
5. ด้านการปฏิบัติการพยาบาล	<ol style="list-style-type: none"> 5. สามารถติดตาม นิเทศ ควบคุม กำกับดูแล และปรับปรุง เพื่อให้บุคลากรทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 6. สามารถจัดทำงานประมาณได้ 7. ควบคุมการใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ให้เป็นไปอย่างประหยัด ถูกต้อง และเหมาะสมกับชนิดของการทำงาน 8. พิจารณาความดีความชอบของบุคลากรโดยยึดหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 9. สามารถจัดทำบัญชีตรวจสอบ บำรุงรักษา และจำหน่ายวัสดุ ครุภัณฑ์ 10. สามารถกำหนดปริมาณ และประเภทเวชภัณฑ์ที่จำเป็นต้องใช้ได้อย่างเหมาะสม 11. สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติต่าง ๆ 12. สามารถประเมินการคงอยู่ และการออกจากงานของบุคลากรในหอผู้ป่วย 13. สามารถประเมินค่ารักษาพยาบาลได้ <ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถวางแผนให้การพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาล ทฤษฎีทางการพยาบาล โดยยึดหลักการพยาบาลแบบองค์รวม 2. สามารถลงมือปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลได้ด้วยตนเอง 3. สามารถสาธิตวิธีการพยาบาลแก่บุคลากรและนักศึกษาได้เป็นอย่างดี 4. มีความรู้และความชำนาญเฉพาะทางในด้านการปฏิบัติการพยาบาล

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สมรรถนะ	รายการสำคัญ
	<ol style="list-style-type: none"> 5. สามารถให้การพยาบาลด้วยเทคนิคปลอดเชื้อ และป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค 6. สามารถพิทักษ์สิทธิและผลประโยชน์ของผู้รับบริการ 7. สามารถให้สุขศึกษาแก่ผู้ป่วยและญาติเพื่อให้สามารถดูแลตนเองได้ 8. สามารถนำวิชาการใหม่ ๆ มาใช้ปรับปรุงคุณภาพการพยาบาลในหอผู้ป่วย 9. สามารถใช้หรือดัดแปลงเครื่องมือ เครื่องใช้ที่จำเป็นต่อการพยาบาล 10. ตรวจเยี่ยมอาการผู้ป่วยอย่างสม่ำเสมอ 11. สามารถรายงานอาการเปลี่ยนแปลง ความต้องการและปัญหาของผู้ป่วยต่อผู้ตรวจการหรือผู้เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง
6. ด้านภาวะผู้นำ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปลูกฝังค่านิยม อุทิศการณให้ลูกน้องอยากอุทิศตนเพื่อผู้รับบริการ 2. ยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น และรู้จักเลือกความคิดเห็นที่ดีและเหมาะสม 3. มีความประพฤติดี สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรได้ 4. มีความยุติธรรมและเสมอต้นเสมอปลาย 5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถคิดค้นวิธีการใหม่ ๆ 6. มีไหวพริบในการตัดสินใจ เข้าใจปัญหา และสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สมรรถนะ	รายการสำคัญ
	<ol style="list-style-type: none"> 7. มีความเสียสละ อุทิศตนเพื่อส่วนรวม 8. มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ องค์กร หน่วยงานและบุคลากร 9. เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 10. มีทักษะในการเจรจา และการติดต่อสื่อสาร 11. สามารถเสริมแรง และกระตุ้นแรงบันดาลใจได้ 12. เป็นมิตร ใจดี เป็นกันเอง ใกล้ชิดลูกน้อง 13. มีคุณธรรม จริยธรรม และปลุกฝังให้ลูกน้องยึดถือ 14. รู้จักควบคุมอารมณ์ มีความหนักแน่น อดทน อดกลั้น 15. มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ 16. สร้างความสามัคคี และความสงบเรียบร้อยในหน่วยงาน 17. มีความยืดหยุ่นในการทำงาน 18. ถ่ายทอดจินตภาพและวิธีการทำให้จินตภาพนั้น เป็นจริง ไปยังลูกน้อง 19. เป็นคนกล้าหาญ กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำในสิ่งที่ ถูกต้อง และกล้าเผชิญปัญหาต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ 20. มีความซื่อสัตย์ สุจริตต่อนหน้าที่ เวลา ตนเอง และบุคลากร 21. มีความกระตือรือร้น พัฒนาตนเองอยู่เสมอ 22. มีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตดี 23. รู้จักกาลเทศะ 24. เป็นผู้สนใจ รู้จักการให้ 25. เข้าใจธรรมชาติและความแตกต่างของบุคคล 26. เป็นผู้มีความอดทนการแกวไกล และคาดการณ์ล่วงหน้าได้ 27. สามารถสร้างเครือข่ายในวิชาชีพ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สมรรถนะ	รายการสำคัญ
7. ด้านวิชาการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถจัดกิจกรรมทางวิชาการในหอผู้ป่วยอย่างสม่ำเสมอ 2. จัดให้บุคลากรในหอผู้ป่วยเข้าร่วมประชุม/สัมมนาทางวิชาการที่โรงพยาบาลจัดขึ้น 3. ผลิตและจัดทำคู่มือการปฏิบัติการพยาบาล มาตรฐานการพยาบาล เอกสารทางวิชาการ และสื่อการสอนต่าง ๆ 4. จัดให้มีป้ายนิเทศทางวิชาการสำหรับประกาศข้อความรู้ทั่วไป และความรู้ทางการแพทย์และพยาบาล 5. สามารถทำวิจัยได้ 6. สามารถนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล 7. ส่งเสริมและสนับสนุนการทำวิจัยในหอผู้ป่วยและจัดให้บุคลากรในหอผู้ป่วยร่วมทำวิจัย 8. ให้ข้อมูลการวิจัยที่ถูกต้อง และให้ความร่วมมือในการทำวิจัยเป็นอย่างดี 9. สามารถกระตุ้นและสนับสนุนให้ริเริ่มเขียนบทความทางวิชาการ 10. สามารถนำเสนอและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ 11. สามารถจัดการประชุม กำหนดวาระการประชุม นำการประชุมและสรุปรายงานการประชุมได้ 12. ให้ความร่วมมือ ประสานงานกับฝ่ายการศึกษาในการฝึกปฏิบัติของบุคลากรทางการพยาบาล

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สมรรถนะ	รายการสำคัญ
8. ด้านการตลาด	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความรู้และเข้าใจแนวคิดการตลาดเพื่อสังคม (คือ มุ่งความสำคัญที่ความต้องการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ และความอยู่ดีกินดีของสังคม) และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในทอผู้ป่วย 2. สามารถวิเคราะห์ต้นทุนและประสิทธิผลที่จะได้รับ 3. สามารถวิจัยทางการตลาดเพื่อจัดบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ 4. สามารถวิเคราะห์ความคาดหวังและความต้องการของผู้รับบริการ และวางแผนจัดบริการให้สอดคล้องได้ 5. สามารถจูงใจให้ผู้รับบริการเห็นคุณค่าของการมีสุขภาพดี และต้องการมาใช้บริการสุขภาพ 6. สามารถสร้างจุดเด่นของบริการพยาบาล โดยเน้นคุณภาพบริการ 7. สามารถจัดหาทุนเพื่อมาใช้จ่ายในกิจกรรมของฝ่ายการพยาบาล 8. สามารถนำนวัตกรรมมาใช้พัฒนาบริการเพื่อเป็นทางเลือกให้ผู้ให้บริการตัดสินใจมารับบริการ

ขั้นที่ 4 การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือตามกรอบโครงสร้างสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย ให้ครอบคลุมตัวประกอบของสมรรถนะตามกรอบแนวคิดที่สร้างขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบวัดระดับความสำคัญเกี่ยวกับสมรรถนะที่สำคัญและจำเป็นของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย ลักษณะของแบบวัด แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบวัด เป็นแบบตรวจคำตอบประกอบด้วย อายุ วุฒิกการศึกษา ต้นสังกัด ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งและการอบรมในด้านการบริหารการพยาบาล

ตอนที่ 2 แบบวัดระดับความสำคัญเกี่ยวกับสมรรถนะที่สำคัญของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ประกอบด้วย ข้อกระทงอันจะเป็นตัวแปรสำคัญของสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยครอบคลุมตัวแปรหลัก 8 ด้าน คือ แบบวัดที่สร้างขึ้นนี้เป็นแบบวัดที่ให้ผู้ตอบใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เป็น 5 ระดับ คือ สำคัญมากที่สุด (5) สำคัญมาก (4) สำคัญพอสมควร (3) สำคัญน้อย (2) และสำคัญน้อยที่สุด (1) โดยพิจารณาจากสมรรถนะแต่ละข้อนั้นว่ามีความสำคัญต่อพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยอยู่ในระดับใด ซึ่งในแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

สำคัญมากที่สุด (5) หมายถึง ถ้าพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย มีลักษณะตามข้อกระทงนี้แล้ว จะทำให้สามารถปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพยิ่ง

สำคัญมาก (4) หมายถึง ถ้าพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย มีลักษณะตามข้อกระทงนี้แล้ว จะทำให้สามารถปฏิบัติงานได้ดีแต่ไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ

สำคัญพอสมควร (3) หมายถึง ถ้าพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย มีลักษณะตามข้อกระทงนี้แล้ว เพียงแต่สามารถปฏิบัติงานได้ แต่จะไม่เกิดผลดีในการปฏิบัติงาน

สำคัญน้อย (2) หมายถึง ถ้าพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย มีลักษณะตามข้อกระทงนี้แล้ว มีผลต่อการปฏิบัติงานน้อยมาก และไม่เป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติงาน

สำคัญน้อยที่สุด (1) หมายถึง ถ้าพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย มีลักษณะตามข้อกระทงนั้นแล้วก็ไม่มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานเลย

ขั้นที่ 5 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยหาคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาความตรงตามเนื้อหา และความเที่ยงมีขั้นตอนดังนี้

5.1 การหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

ผู้วิจัยนำแบบวัดที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยนรินทร์ตรวจสอบและแก้ไข และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเนื้อหา ความถูกต้อง และความครอบคลุม โดยถือเกณฑ์ความเห็นสอดคล้องการยอมรับของผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ 80

5.2 การหาความตรงเชิงความสัมพันธ์

การวิเคราะห์ข้อคำถามสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยรายข้อ โดยการหาค่าความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item Correlation Analysis) ในข้อคำถามทั้งหมด 110 ข้อ โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Moment Correlation) โดยใช้เกณฑ์ค่าความสัมพันธ์มากกว่า 0.2 ถือว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้ แบบวัดสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยมีข้อคำถามทุกข้ออยู่ในเกณฑ์

5.3 การหาความเที่ยง (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบวัดระดับความสำคัญ 110 ข้อ ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงมาแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 30 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบง่ายเพื่อศึกษาปัญหาในการนำไปใช้และศึกษาความเป็นปรนัยของแบบวัด และนำคำตอบที่ได้มาหาความเที่ยงของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha)

และหลังจากนำไปวัดกลุ่มตัวอย่างประชากรแล้ว ได้นำมาหาค่าความเที่ยงอีกครั้ง ด้วยวิธีเดียวกัน ได้ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยง ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าความเที่ยงของแบบวัดระดับความสำคัญสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย

	ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ	
	ทดลองใช้ (N=30)	ใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร (N=1380)
สมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยทั้งฉบับ	.9943	.9903
สมรรถนะด้านการวางแผน	.9773	.9594
สมรรถนะด้านการจัดระบบงาน	.9736	.9423
สมรรถนะด้านการอำนวยความสะดวก	.9813	.9578
สมรรถนะด้านการควบคุม	.9688	.9406
สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาล	.9689	.9355
สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ	.9866	.9799
สมรรถนะด้านวิชาการ	.9609	.9439
สมรรถนะด้านการตลาด	.8843	.9263

ขั้นที่ 6 การสุ่มตัวอย่าง การรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 ประชากรและตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลศูนย์ และโรงพยาบาลทั่วไป ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ดำรงตำแหน่งมาแล้วไม่ต่ำกว่า 1 ปี รวมทั้งสิ้น 92 โรงพยาบาล จำนวน 1,431 คน

เนื่องจากการวิเคราะห์ตัวประกอบต้องใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ประมาณ 20 เท่าของตัวแปรหรือมากกว่า (Lindeman, 1980) ในการวิจัยนี้จึงใช้ประชากรมาศึกษาทั้งหมด

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนประชากร

โรงพยาบาล	จำนวนประชากร (คน)
I. <u>โรงพยาบาลศูนย์</u>	
1. โรงพยาบาลราชวิถี	33
2. โรงพยาบาลเด็ก	15
3. โรงพยาบาลเลิดสิน	21
4. โรงพยาบาลสงฆ์	13
5. โรงพยาบาลพระตน์ราชธานี	17
6. โรงพยาบาลสระบุรี	25
7. โรงพยาบาลชลบุรี	28
8. โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา	40
9. โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี	32
10. โรงพยาบาลอุดรธานี	26
11. โรงพยาบาลขอนแก่น	25
12. โรงพยาบาลลำปาง	30
13. โรงพยาบาลเชียงใหม่ประชานุเคราะห์	27
14. โรงพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก	25
15. โรงพยาบาลราชบุรี	33
16. โรงพยาบาลนครปฐม	19
17. โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี	31
18. โรงพยาบาลมหาราช นครศรีธรรมราช	34
19. โรงพยาบาลหาดใหญ่ สงขลา	25
20. โรงพยาบาลพระปกเกล้าฯ จันทบุรี	25
21. โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์	23
22. โรงพยาบาลยะลา	22

ตารางที่ 3 (ต่อ)

โรงพยาบาล	จำนวนประชากร (คน)
II โรงพยาบาลทั่วไป	
1. โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา	11
2. โรงพยาบาลพระพุทธบาท สระบุรี	16
3. โรงพยาบาลลพบุรี	13
4. โรงพยาบาลบ้านหมี่ ลพบุรี	9
5. โรงพยาบาลสิงห์บุรี	11
6. โรงพยาบาลอินทร์บุรี สิงห์บุรี	11
7. โรงพยาบาลอ่างทอง	10
8. โรงพยาบาลชัยนาท	15
9. โรงพยาบาลปทุมธานี	9
10. โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า นนทบุรี	15
11. โรงพยาบาลสมุทรปราการ	11
12. โรงพยาบาลนครนายก	16
13. โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ปราจีนบุรี	16
14. โรงพยาบาลฉะเชิงเทรา	16
15. โรงพยาบาลระยอง	14
16. โรงพยาบาลตราด	12
17. โรงพยาบาลชัยภูมิ	16
18. โรงพยาบาลสุรินทร์	18
19. โรงพยาบาลบุรีรัมย์	19
20. โรงพยาบาลศรีสะเกษ	17
21. โรงพยาบาลยโสธร	8
22. โรงพยาบาลเลย	12
23. โรงพยาบาลหนองคาย	13

ตารางที่ 3 (ต่อ)

โรงพยาบาล	จำนวนประชากร (คน)
24. โรงพยาบาลสกลนคร	15
25. โรงพยาบาลนครพนม	12
26. โรงพยาบาลมุกดาหาร	11
27. โรงพยาบาลกาฬสินธุ์	16
28. โรงพยาบาลมหาสารคาม	13
29. โรงพยาบาลร้อยเอ็ด	19
30. โรงพยาบาลพะเยา	16
31. โรงพยาบาลเชียงคำ พะเยา	9
32. โรงพยาบาลนครพนง์ จ. เชียงใหม่	8
33. โรงพยาบาลศรีสังวาลย์ จ.แม่ฮ่องสอน	7
34. โรงพยาบาลลำพูน	9
35. โรงพยาบาลน่าน	14
36. โรงพยาบาลแพร่	19
37. โรงพยาบาลอุตรดิตถ์	22
38. โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	15
39. โรงพยาบาลแม่สอด ตาก	12
40. โรงพยาบาลสุโขทัย	12
41. โรงพยาบาลศรีสังวร สุโขทัย	11
42. โรงพยาบาลพิจิตร	13
43. โรงพยาบาลเพชรบูรณ์	10
44. โรงพยาบาลกำแพงเพชร	11
45. โรงพยาบาลอุทัยธานี	13
46. โรงพยาบาลประจวบคีรีขันธ์	8
47. โรงพยาบาลบ้านโป่ง ราชบุรี	14

ตารางที่ 3 (ต่อ)

โรงพยาบาล	จำนวนประชากร (คน)
48. โรงพยาบาลโพธาราม ราชบุรี	9
49. โรงพยาบาลดำเนินสะดวก ราชบุรี	8
50. โรงพยาบาลพระจอมเกล้า เพชรบุรี	14
51. โรงพยาบาลพหลพลพยุหเสนา กาญจนบุรี	15
52. โรงพยาบาลมะการักษ์ กาญจนบุรี	6
53. โรงพยาบาลเจ้าพระยามรราช สุพรรณบุรี	13
54. โรงพยาบาลสมุทรสงคราม	10
55. โรงพยาบาลสมุทรสาคร	14
56. โรงพยาบาลชุมพร	11
57. โรงพยาบาลระนอง	11
58. โรงพยาบาลพังงา	8
59. โรงพยาบาลตะกั่วป่า พังงา	8
60. โรงพยาบาลกระบี่	7
61. โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต	11
62. โรงพยาบาลตรัง	8
63. โรงพยาบาลพัทลุง	10
64. โรงพยาบาลสตูล	5
65. โรงพยาบาลสงขลา	14
66. โรงพยาบาลปัตตานี	10
67. โรงพยาบาลเบตง ยะลา	5
68. โรงพยาบาลนราธิวาส	18
69. โรงพยาบาลสุโหงโก-ลก นราธิวาส	7
70. โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ 17	8
71. โรงพยาบาลสระแก้ว	4

ตารางที่ 3 (ต่อ)

โรงพยาบาล	จำนวนประชากร
72. โรงพยาบาลอำนาจเจริญ	7
73. โรงพยาบาลหนองบัวลำภู	4
รวม	1,431

6.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งไปรษณีย์ มีขั้นตอนในการดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังกระทรวงสาธารณสุข เพื่อขอความร่วมมือไปยัง โรงพยาบาลศูนย์ และโรงพยาบาลทั่วไป ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
2. ผู้วิจัยส่งแบบวัดไปยังผู้อำนวยการโรงพยาบาล เพื่อขอความร่วมมือจากฝ่ายการพยาบาล มอบให้พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยตบแบบวัด โดยแนบซองติดแสตมป์พร้อมชื่อที่อยู่ผู้วิจัยไปด้วย เพื่อให้ฝ่ายการพยาบาลส่งคืนทางไปรษณีย์ ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 8 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 11 มีนาคม 2538 ถึง วันที่ 8 พฤษภาคม 2538 จำนวนแบบวัดที่ส่งไปทั้งหมด 1,431 ฉบับ ได้รับคืน 1,386 ฉบับ
3. ตรวจแบบวัดที่ได้รับคืนมาเลือกเอาเฉพาะฉบับที่ตอบได้ครบถ้วนสมบูรณ์ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 1,380 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.44 ของแบบวัดที่ส่งไปทั้งหมด
4. นำแบบวัดที่สมบูรณ์ทั้งหมด มาตรวจนับคะแนนตามที่กำหนดไว้ และนำข้อมูลบันทึกลงในแบบลงรหัส (Coding Form) และบันทึกในจานแม่เหล็ก (Diskette) เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

6.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

1. แบบวัดตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบวัด ซึ่งเป็นแบบตรวจคำตอบ (Check list) ผู้วิจัยนำมาแจกแจงความถี่ คิดเป็นร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

2. แบบวัดตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของรายการสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ นำมาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยวิเคราะห์ตามเกณฑ์ต่อไปนี้

2.1 ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อกระทงของแบบวัดทำให้ทราบความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสมรรถนะที่สำคัญของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย โดยวิเคราะห์ตามเกณฑ์ต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 - 5.00	ถือว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่าข้อกระทงนั้นเป็นสมรรถนะที่สำคัญมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 - 4.49	ถือว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่าข้อกระทงนั้นเป็นสมรรถนะที่สำคัญมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 - 3.49	ถือว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่าข้อกระทงนั้นเป็นสมรรถนะที่สำคัญพอสมควร
ค่าเฉลี่ย	1.50 - 2.49	ถือว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่าข้อกระทงนั้นเป็นสมรรถนะที่สำคัญน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.49	ถือว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่าข้อกระทงนั้นเป็นสมรรถนะที่สำคัญน้อยที่สุด

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อเพื่อชี้ให้เห็นถึง การกระจายของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสมรรถนะที่สำคัญของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลศูนย์ และโรงพยาบาลทั่วไป

3. วิเคราะห์ตัวประกอบสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS* ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละตัวโดยใช้สูตรของเพียร์สัน โปรดักโมเมนต์ (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) แสดงออกในรูปเมตริกสหสัมพันธ์ พร้อมทั้งทดสอบความมีนัยสำคัญของเมตริกสหสัมพันธ์

3.2 นำตัวแปรที่มีสหสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นอย่างมีนัยสำคัญไปสกัดตัวประกอบ (Factor Extraction) โดยวิธีตัวประกอบภาพพจน์ (Image Factoring Method)

3.3 หมุนแกนตัวประกอบแบบออร์ทอกอนอล (Orthogonal) ด้วยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax) ผู้วิจัยพิจารณาตัวประกอบตามเกณฑ์ที่ว่า ตัวประกอบสำคัญนั้นต้องมีค่าไอเกนมากกว่าหรือเท่ากับ 1.0 และมีตัวแปรที่อธิบายตัวประกอบนั้น ๆ ตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป โดยในแต่ละตัวแปรต้องมีค่าน้ำหนักตัวประกอบตั้งแต่ 0.40 ขึ้นไป (Comrey, 1973 อ้างถึงใน อุทุมพร จามรمان, 2532)

3.4 นำผลการวิเคราะห์ตัวประกอบไปแปรผล และกำหนดชื่อตัวประกอบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย